

ЗАТВЕРДЖЕНО

Рішенням вченої ради

НДІ інтелектуальної власності НАПрН України

29 вересня 2026 року (протокол № 10)

Голова вченої ради

[Signature] Анатолій КОДИНЕЦЬ

ВВЕДЕНО В ДІЮ

наказом директора

НДІ інтелектуальної власності НАПрН України

29 вересня 2026 р. № 102-к-а

Директор, голова вченої ради

[Signature]

Анатолій КОДИНЕЦЬ

ПОЛОЖЕННЯ

**ПРО ПЕРЕВІРКУ АКАДЕМІЧНИХ ТВОРІВ НА ПЛАГІАТ
У НАУКОВО-ДОСЛІДНОМУ ІНСТИТУТІ
ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ
НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ ПРАВОВИХ НАУК УКРАЇНИ**

1. ЗАГАЛЬНА ЧАСТИНА

1.1. Положення про перевірку академічних творів на плагіат у Науково-дослідному інституті інтелектуальної власності Національної академії правових наук України (далі – Положення) розроблене відповідно до законів України «Про академічну доброчесність», «Про авторське право і суміжні права», «Про вищу освіту», «Про наукову і науково-технічну діяльність», інших законодавчих актів, Типового положення про систему забезпечення академічної доброчесності в наукових установах Національної академії правових наук України, затвердженого Постановою бюро президії НАПрН України № 252/1-Б від 17.07.2026 р, а також внутрішніх актів Науково-дослідного інституту інтелектуальної власності НАПрН України (далі – Інститут).

1.2. Положення є складовою системи внутрішнього забезпечення якості наукової, науково-технічної та освітньої діяльності в Інституті. Воно доповнює внутрішні акти Інституту, що визначають заходи та процедури забезпечення академічної доброчесності.

1.3. Положення передбачає заходи організаційного та технічного характеру, спрямовані на запобігання та виявлення академічного плагіату, самоплагіату, і має на меті:

1.3.1. попередження та не допущення порушення вимог академічної доброчесності;

1.3.2. запобігання поширенню академічного плагіату, самоплагіату в роботах наукових, науково-педагогічних працівників Інституту, здобувачів наукових ступенів;

1.3.3. забезпечення дотримання вимог наукової етики та поваги до інтелектуальної власності інших осіб;

1.3.4. активізацію самостійності та індивідуальності при створенні академічних творів.

1.4. Терміни, які вживаються у цьому Положенні використовуються у значеннях, наведених у Законі України «Про академічну доброчесність» та інших законах України.

2. АКАДЕМІЧНІ ТВОРИ, ЩО ПІДЛЯГАЮТЬ ПЕРЕВІРЦІ

2.1. Об'єктами перевірки на академічний плагіат, самоплагіат можуть бути:

2.1.1. рукописи одноосібних монографій, наукових праць, підготовлені колективом авторів, навчальних, методичних посібників тощо;

2.1.2. рукописи наукових статей та інших публікацій, що подаються до періодичних видань Інституту з метою їх опублікування;

2.1.3. тези доповідей, які подаються до збірників матеріалів конференцій, семінарів тощо, організатором і видавцем яких є Інститут;

2.1.4. звіти про виконання науково-дослідних робіт (остаточні) перед їх поданням замовнику наукових досліджень;

2.1.5. інші рукописи, які є академічними творами та за рішенням керівництва Інституту потребують перевірки.

2.2. Обов'язковий перевірці на академічний плагіат, самоплагіат підлягають:

2.2.1. дисертації здобувачів наукових ступенів;

2.2.2 академічні твори, щодо яких надіслано запит про необхідність проведення перевірки від уповноваженого органу – Комісії з академічної доброчесності та етики, що діє відповідно до Положення про Комісію з академічної доброчесності та етики Науково-дослідного інституту інтелектуальної власності Національної академії правових наук України (далі – Комісія з академічної доброчесності та етики), чи уповноваженої особи.

3. ВІДПОВІДАЛЬНІ ОСОБИ

3.1. Відповідальними особами за організацію та координацію заходів щодо перевірки академічних творів на академічний плагіат, самоплагіат є:

3.1.1. завідувач (керівник) структурного підрозділу Інституту – щодо академічних творів, підготовлених співробітниками структурних підрозділів (відділів, центру);

3.1.2. головний редактор – щодо академічних творів, підготовлених до опублікування у періодичному виданні Інституту;

3.1.3. відповідальна особа за випуск збірника матеріалів конференції, семінару та ін. – щодо тез доповідей;

3.1.4. керівник (керівники) відповідної науково-дослідної теми – щодо звітів про виконання науково-дослідних робіт (остаточних);

3.1.5. відповідальна особа за атестацію PhD – щодо дисертацій докторів філософії, підготовлених до захисту;

3.1.6. особа відповідальна за організацію виконання, в тому числі за дорученням керівництва Інституту – щодо інших академічних творів (аналітичні довідки, пропозиції та зауваження до проєктів нормативних актів, концепції та проєкти нормативно-правових актів тощо).

4. ПОРЯДОК ПЕРЕВІРКИ АКАДЕМІЧНИХ ТВОРІВ

4.1. Загальний порядок перевірки академічних творів на наявність ознак академічного плагіату, самоплагіату передбачає такі послідовні дії:

4.1.1. перегляд відповідальною особою академічного твору, отриманого від автора (авторів);

4.1.2. технічна перевірка академічного твору за потреби та у випадках, передбачених законом та цим Положенням.

Технічна перевірка здійснюється шляхом завантаження тексту академічного твору до комп'ютерної системи, за допомогою якої здійснюється перевірка на наявність збігів (далі – Система) та отримання звіту подібності. Завантаження тексту академічного твору здійснюється особою, яка має доступ до Системи для проведення технічної перевірки (далі – адміністратор). Допускається при завантаженні до Системи вилучення складових, що притаманні відповідному виду академічних творів (титульна сторінка, обкладинка видання, вихідні дані видання, список використаних джерел, виноски, колонтитули, додатки, що не містять наукових результатів тощо).

Адміністратор за результатами перевірки надсилає отриманий звіт подібності відповідальній особі, а звіт подібності за результатами перевірки дисертації – особам, зазначеним у Положенні про організацію процедури захисту дисертації та присудження ступеня доктора філософії у Науково-дослідному інституті інтелектуальної власності НАПрН України (далі – Положення про захист дисертацій), для опрацювання та аналізу;

4.1.3. опрацювання та аналіз отриманих результатів технічної перевірки у вигляді звіту подібності.

Відповідальна особа (особи, зазначені у Положенні про захист дисертацій) аналізує (аналізують) результати технічної перевірки щодо коректності відображення Системою збігів, а також використаних автором академічного твору джерел, відомостей, даних, належного оформлення цитування, наявності чи відсутності неправомірних запозичень.

4.2. Перегляд академічних творів, опрацювання та аналіз отриманих результатів технічної перевірки здійснюється з урахуванням специфіки та сфери освітньої та наукової діяльності, де збіги можуть містити формулювання, назви, визначення термінів, об'єкти, що не містять наукових результатів або не охороняються авторським правом.

4.3. Виявлені у академічному творі збіги (запозичення) не вважаються академічним плагіатом, якщо вони є, зокрема:

4.3.1. загальновідомими знаннями;

4.3.2. стандартними текстовими кліше, які не мають авторства, чи є широкоживаними;

4.3.3. уривками повторюваних стандартних розділів (наприклад, «Методи дослідження», «Огляд нормативної бази», «Огляд літератури» тощо), якщо вони містять усталені формулювання;

4.3.4. формулюваннями положень, визначення термінів, передбачених у законодавчих актах, затверджених методичних рекомендаціях тощо, а також їх назви;

4.3.5. уривками з творів інших авторів, за умови належного оформлення цитування;

4.3.6. науковими результатами, отриманими іншими особами, за умови належного посилання на відповідне джерело інформації та ім'я автора (за наявності інформації про автора/авторів).

4.4. Виявлені у академічному творі збіги (запозичення) не вважаються самоплагіатом, якщо зокрема:

4.4.1. використано уривки раніше опублікованого власного академічного твору, що містять наукові результати, за умови зазначення інформації про джерело попереднього оприлюднення такого твору;

4.4.2. не містять наукових результатів автора;

4.4.3. збіги, що виявленні у зв'язку з перевиданням монографій, підручників, навчальних посібників тощо, про що зазначено у такому академічному творі;

4.4.4. раніше опубліковані здобувачем власні наукові результати оприлюднені в дисертації на здобуття наукового ступеня.

4.5. Будь-яке рішення про наявність/відсутність фактів академічного плагіату, самоплагіату приймається за фактичним характером збігів, залежно від того, чи містять вони неправомірні запозичення або правомірні збіги.

4.6. У випадках, якщо виявлено несуттєві елементи (помилкове цитування, зокрема помилки у іменах, прізвищах авторів, неумисне неправильне оформлення посилання, що ускладнює пошук джерела запозичення, не вірне цитування перекладу тощо), академічний твір повертається автору на доопрацювання.

4.7. Повторна перевірка доопрацьованого академічного твору здійснюється за загальним порядком, передбаченим у п. 4.1 цього Положення. При цьому рішення щодо потреби у повторній технічній перевірці доопрацьованого академічного твору приймається за погодженням з керівництвом Інституту, з урахуванням обсягу та суттєвості внесених змін, що стосуються наукових результатів.

5. ПЕРЕВІРКА ДИСЕРТАЦІЙ

5.1. Перевірка дисертацій здобувачів ступеня доктора філософії здійснюється згідно з Положенням про захист дисертацій.

5.2. Дисертація допускається до захисту без повторної технічної перевірки, якщо здобувачем внесено уточнення чи зміни до дисертації з урахуванням пропозицій, зауважень, озвучених (наданих) присутніми під час її обговорення на публічній презентації на засіданні структурного підрозділу (відділу), що реалізує відповідну освітньо-наукову програму та/або здійснює підготовку здобувача (профільного відділу).

5.3. У разі внесення змін до дисертації після її технічної перевірки, що змінюють наукові результати, ініційовані самим здобувачем, рішення щодо повторної технічної перевірки дисертації приймається за погодженням з керівництвом Інституту, з урахуванням обсягу та суттєвості внесених змін, за рахунок коштів здобувача.

6. ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ПОРУШЕННЯ

6.1. У разі встановлення факту порушення академічної доброчесності у вигляді академічного плагіату, самоплагіату автором академічного твору до нього застосовується захід або будь-яке поєднання заходів відповідно до Закону України «Про академічну доброчесність», Положення про академічну доброчесність в Науково-дослідного інституту інтелектуальної власності Національної академії правових наук України.

7. ОСКАРЖЕННЯ РІШЕННЯ (АПЕЛЯЦІЯ)

7.1. У разі незгоди з результатами перевірки особа, стосовно якої встановлено факт порушення академічної доброчесності та прийнято рішення про притягнення її до академічної відповідальності, має право оскаржити таке рішення у порядку, визначеному законом, Положенням про академічну доброчесність в Науково-дослідного інституту інтелектуальної власності Національної академії правових наук України, Положенням про Комісію з

академічної доброчесності та етики Науково-дослідного інституту інтелектуальної власності Національної академії правових наук України, Положенням про захист дисертацій.

8. ІНШІ ПОЛОЖЕННЯ

8.1. Це Положення набирає чинності з дати його затвердження вченою радою Інституту та вводиться в дію наказом директора Інституту, якщо інше не передбачено таким наказом.

8.2. У разі внесення змін до законодавства України, що регулюють відносини у сфері академічної доброчесності, норми цього Положення застосовуються в частині, що не суперечить чинному законодавству.

8.3. Визнати таким, що втратило чинність Положення про систему виявлення та запобігання академічному плагіату у Науково-дослідному інституті інтелектуальної власності Національної академії правових наук України, затвердженого вченою радою 31 липня 2017 р. (протокол № 7).